

צדור ידיעות

מן המזרח התיכון

פרס

תורכיה

בראשית פברואר הודיע רדיו מוסקבה על כרוז של חזית-חופש פרסית, שנתפרסם בעתונות פרס ודרש להחזיר את איי בחריין במפרץ הפרסי לידיה של פרס ולשחררם מהתערבות בריטית. כידוע, נמצאים איי בחריין במרחק 30 ק"מ בערך מחופה של ערב ומאוכלסים ערבים, וקשר להם עם בריטניה ע"י סוכן מדיני היושב במקום.

הממשלה התורכית החליטה לכונן מחלקה מיוחדת לאויריה. כל השירותים בכוחות האויר ובתעופה האזרחית ירוכזו במחלקה חדשה זו.

תורכיה עומדת לחדש את כל ציוד המכרות של זונגולדק (מרכז הפחם התורכי) ולהגדיל את הייצור בהם. מתעתדים לחפור מכרות חדשים בקבורון וקרדון, ולצייד מחדש את הישנים. מניחים, שאפשר להגדיל את תפוקת הפחם השנתית (שעכשיו היא מתמצעת בין 2 וחצי מיליון ל-3 מיליון טון) ולהביאה לידי 7.000.000 טון. את ההוצאות הכרוכות בכך מעריכים ב-160.000.000 לירות תורכיות (16 מיליון ל"ש) בערך.

20 ספינות, שהיו שייכות לממשלות היפנית והאיטלקית, יימסרו לפרס לפי הסכם בין בעלי הברית, על ידי כך יוגברו כוחות-הצי הפרסיים, השוקדים על מניעתה של הגנבת צרכי המזון מתוך הארץ.

בגבול עיראק ופרס

בינואר פשטו ערבים מעיראק לעיר קוראמש שבפרס, בגדה המזרחית של שאט-אל-ערב, הוא אפיקם המשותף של פרת וחידקל לפני הישפכם הימה. לפי כמה ידיעות, היה מספרם של הפושטים 300 איש, שהיו מזויינים ברובים ומכונות-יריה. לפי מקור טהרני, פירקו הערבים את הנשק מכמה משמרות ג'נדרמיה ומשטרה, תפסו את בית המכס ובזזו את העיר. כמה אנשים נהרגו ונפצעו.

למצב בו נתונה תורכיה בחדשים האחרונים אופיניות הן התלונות, שנתפרסמו בעתונות הסובייטית, על שמספר ניכר של קצינים תורכים מקבל אימון חדיש אינטנסיבי בהדרכת החטיבות ואולפני הקצינים של הצבא הבריטי במזרח התיכון (במצרים, ובא"י), — ובעיקר בתותחנות האנטי-מטוסית.

פשיטה זו נעשתה בשמו של השייך רזאל, שיהיה שליט על האיזור הערבי של מוחמרה בחבל הפרסי של חוזיסתאן, קיים קשרים עם הבריטים וגורש בשעתו על-ידי רשות-שאת, המלך הפרסי הקודם. הפושטנים הוכרחו להסתלק לאחר זמן

בסוף דצמבר ערך ראש עיריית-עזה מסיבה לכבוד קבוצה גדולה של קציני-צבא תורכיים שעשתה בדרומה של הארץ. בנאומים שהיו במסיבה דובר על הידידות התורכית-הערבית המסורתית.

על הצגה לעזרת קרן קרבות שטפונות עזה, שתערך בפטרונותו של לויט. קול אחמד סובחי ביאלגורי, הקצין המפקד של הלגיון במחוז חיפה, בתיאטרון "אלי-שרק" בחיפה.

מאז ראשית פברואר הופקדו חיילי ה"לגיון הערבי" של עבה"י על משמרם של כמה בנינים צבאיים וממשלתיים בירושלים במקום הזקיפים האפריקאיים מן החטיבות שבאו משטחים בריטיים באפריקה הדרומית.

סוריה והלבנון — הצבא הזר

סתומה היא פרשת פינויו של הצבא הזר (לפי הסכם בריטי-צרפתי) משטחי סוריה לשם "שיתוף-עריכתו" אשר נועד לו בלבנון. הוראות, שנמסרו, לפי רויטר, לממשלה הסורית, זמן-מה לאחר שנפתחה ועידת האומות המאוחדות בלונדון, דיברו על "פינוי כולל מחבלי ג'זירה (שטח של מדינת סוריה אשר בין נהר פרת לנהר חידקל) והפרת, אשר יתחיל ב-25 בינואר וימשך עד ה-6 בפברואר, יום שבו יוגף הדגל הסורי מעל לכל ה"קסרקסים ושדות התעופה אשר בשני החבלים".

בימים ההם נאמר בחוגים רשמיים, כי יש להניח שפינוי כל החיילות הזרים יושלם במשך חדשים. לכך הוסיפה סוכנות "רויטר", כי ההסכם הצרפתי-הבריטי בענין סוריה קבע, כי פינוי הצבאות ייעשה שלבים-שלבים. אך כש-בועיים לאחר מועד ראשיתו של הפינוי, אשר הוזכר, טענו מדינות הלבנט, בויכוח בלונדון, כי אין שום סימן וזכר לכך, ודיברו על מסירת כל הענין כולו לבירור למועצת הבטחון של האומות המאוחדות. הרקע למצב-הדברים הנ"ל היה אותו הסכם צרפתי-בריטי, שכבר הוזכר. הוא נתגלה עד מהרה כעובדה הפוליטית העיקרית שבשטחי הלבנט בחודש דצמבר 1945, — לפיו הוסכם, כאמור, על פינויים ההדרגתי של הצבאות הזרים. אך עם זאת נאמר בו שנוסגת החיילות הצרפתים והבריטים תעשה אל בלבנון, שבו "ירוכזו (או יאורגנו) מחדש".

ההסכם דיבר על הוצאתם הגמורה של החיילות הזרים מן הלבנט, לאחר שה"אומות המאוחדות" יקבעו את סידוריהן לשמירת הבטחון בשטח ההוא. מכל זה הסיקו החוגים הלבנוניים

קצרי רדיו מוסקבה ראה צורך להדגיש, כי זרם בלתי פוסק של כלי-זיין זרים הולך לדרום פרס וגמסר לשבטים. לדבריו מודיעה העתונות הטהרנית, כי כלי-זיין אלה הנם, בעיקרו של דבר, רובים מתוצרת זרה, שמחסניותיה מחזיקות 10 כדורים¹. הרובה נמכר בצירוף מאה כדורים.

עבר-הירדן

בראשית פברואר ביקר העוצר העיראקי אצל האמיר עבדאללה בעמאן. פלגת טנקים עיראקית נסעה לפניו בשעת כניסתו החגיגית לעמאן (אם רק לא טעו כאן העתונים הערבים ולמעשה לא היו הטנקים אלא מכוניות-שריון עיראקיות). לפי מלחיו של העוצר — בין השאר, המיניסטרם לעניני חוץ, כספים, וכן נורי סעיד פשה — רב המדינאים העיראקיים — אפשר היה להבין, כי מתכוננים לבירור ההסכם על שיתוף בין עיראק לעבה"י בענין החזקת צבאה של זו האחרונה. עם התעצמותה הרשמית של עבה"י, לא תוכל זו בשום פנים לכלכל מהכנסותיה היא את ה"לגיון הערבי": — לא בהיקפו הקודם של 1600 איש, (אנשי הצבא שב"לגיון", להבדיל מהמשטרה שבו) כאשר נדרשו גם תמיכות בריטיות, ובדאי לא במהדורתו המורחבת, המקיפה את המזרח התיכון כולו, כשפלגותיו משרות כידוע, בשמירה וב"קיום הבטחון" מפרס במזרח ועד לצפת וחיפה, סביבת ת"א וירושלים במערב. נמסר, כי ממשלת עיראק נוטה להתחייב על תשלום 2 מיליון לירות להחזקת הלגיון, בתנאי, שבאם יידרש, ישתתף בשמירה על גבולות עיראק. באם יתגשם הסכם מעין זה, תפתח תקופה חדשה בה ישמשו, למעשה, חטיבות צבא עיראקי מעין חיל-מצב בנקודותיה החיוניות של ארץ-ישראל.

בשיחות אלו השתתף מיניסטר ההגנה העיראקי של ממשלת עיראק (שנתפסרה בראשית פברואר, אך הוסיפה לפעול כמה שבועות) לויט. גנרל איסמעיל נאמיק.

מידת ההתבססות של הלגיון הערבי של עבה"י בתוך הציבוריות הערבית בא"י נראית מתוך העובדה שבסוף ינואר נמסרה בעתונות ההודעה

1) כידוע, הרובה בעל מחסנית של 10 כדורים הוא הרובה הצבאי לייאנפילד. הבריטי.

סוד של ראשי השבטים מן הצד הסורי מזה ומן הצד העיראקי מזה.

כשרוחו ידיעות אלה הכחיש השייך מטר, מזכירו של האמיר פאזי שעאלן (ראש שבטי רוד אללה), באמרו: „האמיר פאזי ושבטיו חונים בואדי אל-חריל, 150 ק"מ מדמשק ו-50 ק"מ מן הגבולות בין של עיראק ובין של עבה". כל הידיעות על ריכוזי שבטים בשקר יסודן, ותנאי הבטחון במדבר משביעים רצון עד מאוד. אבל, הצד הפוליטי שבדבר מסתבר לאור ההתנגשויות שחלו בחדשים הקודמים בין שבטי עיראק וסוריה במדבר זה, ולאור העובדה, כי שבטי רוד אללה, נושאי ההשפעה הוהאבית הגדולה ביותר בסוריה ובמדבר הסורי, וחניוניהם גובלות את האיזור העשוי להדרש כ„פרוזדור" סעודי אל עבר סוריה, בחצותו בין עיראק ועבה".

הלבנון

בסוף ינואר הוקמה בלבנון מועצת-בטחון לאומית מיוחדת, שחבריה הם התובע הכללי, מפקדי צבא הלבנון והג'נדרמריה, ראש המשטרה והמנהל הכללי של עניני הפנים במיניסטריון הפנים. נשיאה — מיניסטר הפנים. במקום המש-טרה ישמרו להבא על בנייני הממשלה, הצבא והגוארדיה הריפובליקאית.

סעודיה

מראשית אוקטובר מלאה העתונות ידיעות על דרישותיה של הממשלה הסעודית למסור לה שטחים שנחשבו מזה 20 שנה עם תחומי אמי-רות עבה". שני השטחים הנדונים הנם כברות-ארץ מדבריות שוממות ועקרות (ביחוד הראשון), אולם רבי ערך איסטרטגי, אם מפני מצבם הגאוגרפי הטבעי, ואם מפני קווי הגבולות, שנמתחו בין מדינות המזרח-התיכון למן הסידורים שנע-שו לאחר מלחמת העולם. הראשון שבהם הוא רצועת-השממה שבצומת שטחי עבה"י ועיראק; השליטה ברצועה זו היתה נותנת לאבן-סעוד גבול משותף עם סוריה, אם כי גבול שומם ומוזנח. האזור השני הן נפות עקבה ומעון, שהיו מקנות לסעודיה שכנות בלתי אמצעית עם ארץ ישראל המערבית (נגב) ו„כמעט שכנות" עם מצרים (רק ק"מ אחדים של אדמה ארצישראלית היו מפסיקים אז בין סעודיה למצרים ליד עקבה). אין אישור רשמי לידיעות אלה.

והסוריים, כי למעשה מתכוונים לקיים בסיסי צבא, צי ואויר בחופיו של לבנון. ותנועת-המחי-אה נגד ההסכם (שתחילה קיבלוהו בשמחה רבה) גברה והלכה. — ההסכם הצבאי הצרפתי-הבריטי נתנסה במשבר קשה זמן מועט לאחר שהוכרז עליו, כשנציגי שני הצדדים בוועדה הצבאית המעורבת שבבירות לא הגיעו לידי הבנת גומ-לין בענין פירושו של ההסכם בדבר גודלם, המוחלט והיחסי, של כוחות הצבא לכל צד, אשר ירוכזו בלבנון עם פינויה של סוריה. לבסוף נמסרה השאלה לדיון ולפתרון ע"י משא ומתן בין שתי הממשלות. עד אמצע פברואר לא נודע דבר על פתרונה.

למעשה דרשו הצרפתים שיתקיים המצב היחסי הקודם בלבנון. כי אילו העבירו את כל הצבא הבריטי שבסוריה ללבנון דווקא (ולא בחלקו לארץ-ישראל, כפי שסברו הצרפתים), כי עתה היה הצבא הצרפתי, שבלבנון ובסוריה גם יחד, נשאר כמיעוט מבוטל.

כתוצאה מן הבירורים שהיו במסגרת האומות המאוחדות בלונדון, ניתנו סוף סוף בשבוע השלישי של פברואר הוראות שוות למפקדי הצבא הבריטי והצרפתי בלבנט ע"י ממשלותיהם. עם זאת עלולה להתחיל נסיגתם השיטתית של הצבאות האלה, בראש וראשונה אל חופי הלב-נון, וצפוי משא ומתן בריטי-צרפתי עם הלבנון. (בינתים, כידוע, הוכרז בלונדון על פינוי גמור, ובהקדם).

סוריה — שבטים

היריות בדמשק (והאיום שאיימו בינואר צירים בדוים בפרלמנט לירות באקדחים באכראם אל-חורני, על שדרש לבטל את ההקצבות לשב-טים בצפון סוריה וליחד את הכסף לשיכון ול-פיתוח חקלאי; ורציחתו של ציר פרלמנט בדוי ברחוב ראשי בדמשק) — באו מחמת התמרמור-תם של ראשי הבדוים. הסוריים על הבקורת שנמתחה בשל מיליוני הלירות הסוריות הני-תנות להם לשם שמירת הבטחון של השבטים. בעקבותיהן פשטו שמועות על ריכוזים גדולים של שבטים במדבר הסורי, הממלא את החלל שבין איזול-הישוב, אשר בסוריה עצמה לבין עיראק-שבין-הנמרות. מדובר היה על ריכוזים בשיעור רבבות בדוים, ועל התיצויות עוטות-

בשיחה עם בא-כוחו של עתון יום א' הלונדוני "אנבזרבר" עמד האמיר פייצל (בנו השני של אבן-סעוד ומיניסטר החוץ שלו), לאחר ההכרזות על ההצעה של פדרציה צבאית בין עבה"י ועיראק, ואמר, כי יש לדחות דבר זה עד שהליגה הערבית תעיין בו ותחליט. את דעתו חיזק ע"י ציון העובדה, כי הליגה מעיינת עכשיו בהצעה לכוון "צבא ערבי" הנתון לפיקוח מרכזי, ואשר עליו ינצח מטה כללי בסמכותה של אותה הליגה.

נודע בחודש ינואר, כי מלך סעודיה נתכוון למנות למפקד צבאו את ה"קוילינג" המצרי הג'נרל עזיז עלי אל-מצרי פשה, אלא שעכשיו אין הדבר יכול לצאת אל הפועל בגלל מאסרו. כן יש בדעתה של ממשלת סעודיה להזמין כראש מחלקת הבריאות בחיג'אז את אחד המגור-שים הארצישראליים ד"ר אמין רוויחה, אשר שוחרר לא מזמן ממעצרו ברודזיה.

לפי ידיעות "יונייטד פרס", שוקדים עכשיו על הכנת התכנית לסלילת כביש ארוך ביותר מלב מדבר ערב הסעודית אל הים התיכון, לנמל חיפה. זוהי תכנית אמריקאית, והכביש ישתרע במקביל לצנור-הנפט, שיבנו המהנדסים האמריקאיים החל מ"דהרן", שבו מפיקים את הנפט הגלמי, דרך ראס-טנורה (עיין מפה עמ' 12), בית הזקוק הגדול שיפיק בקרוב כ-50,000 חביות ליום. משם יימשך הכביש, שאורכו כ-1600 ק"מ, בעיקר על פני ערב הסעודית ואח"כ על פני עבה"י עד חיפה.

לדברי "יו.פ.": "כמעט שאין למעשה שום כביש במאות אלפי המילין המרובעים, שהן ממלכת המדבר החצי-איית של אבן סעוד. עד כה היו המכוניות נוסעות לאורך המשעולים, שדרכו פיסות רגליהם הרכות של שיירות הג'מלים הרבות עד אין מספר, ששרכו דרכן על פני המדבר. אך צינור הנפט שבתכנית העלה את המחשבה על סלילת כביש, כדי שאנשי-הנפט יוכלו לנסוע בו לשם פיקוח מתמיד על הצינור והוא יחבר את התחנות שייבנו לאורך נתיב-הנפט. חמרי הבנין יבואו. בעיקר מן השארית שהניח אחר צבא ארה"ב במזרח התיכון. אך, השמועה אומרת, שלאכפת הבנין תיעשה ע"י

פועלים אורחיים. מלאכתם האחרונה של אנשי הצבא האמריקאים בערב הסעודית היא שדה התעופה של צבא ארה"ב הנשלם והולך ב"דהרן", בקירבה נוחה לישובם של אנשי-הנפט האמריקאים שם, שמניינו הוא 2000 נפש, שיפיק בקרוב כ-50,000 חביות ליום. משם יימשך הכביש, שאורכו כ-1600 ק"מ, בעיקר על פני ערב הסעודית ואח"כ על פני עבה"י עד חיפה. בסיס אויר זה, שבנינו החל עוד לפני גמר המלחמה ביפן, הוקם מתוך כוונה לקשור בעזרתו את דרך האויר בין אירופה למזרח-הרחוק. אך המשיכו בבנינו גם לאחר בוא השלום, לפי ההסכם המקורי שנעשה בזמן המלחמה בין ממשלת ארה"ב וממשלת ערב הסעודית, ו"מחלקת-המדינה" האמריקאית סברה, כי המוניטין של ארה"ב חייבו לבצע באמת את ההסכם הזה.

לפי יו.פ. נתגלו מרבצי-זהב עשירים בחיג'אז המרכזית. הם שייכים ל"חברת מכרות ערב" האמריקאית, ולפי יו.פ., אלה הם המכרות ש"האגדה קושרתם בשלמה המלך". הזכיון לחפוש הזהב נמסר זמן מה לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה.

לדברי מיסדה של החברה (בשעה שעבר על פני קהיר, בדרכו לארה"ב), נתגלה המכרה סמוך לכפר נהד אד-דאהב (דהיינו: מדהבה "עריכת הזהב") כ-160 ק"מ ממדינה. (עובדה זו זרעת אור על ה"תגלית" שעליה מדבר מיסד החברה, כי מקום זה ידוע מימים מקדם כשופע זהב — המער). המכרה העשיר בעורקי זהב הנמצאים בתוך הר. לדבריו, נראה כי בדברי הימים כבר שימש המכרה הזה להפקת זהב כמה וכמה פעמים, כאשר הוכיחו מכשירי האבן והברזל העתיקים שנמצאו בקרבת המקום.

מיסד החברה הכחיש לחלוטין את הידיעות שנתפרסמו בעתונות ושעל פיהן מכביד אבן סעוד על האמריקאים מחמת תמיכתן של ארצות הברית בשאיפות הציונים בא"י. כשנשאל, אם אמת נכון הדבר שאבן סעוד רוכש לו ציוד צבאי בזהב הניתן לו ע"י בעלי הזכיון, הסביר הדובר, כי ייתכן שישנה מינה של צמח בדברים הללו.

מצרים

בגד „פרעוני“ — סיגנון של לבוש מצרים העתיקה, הקלסית.

גזון זה ניכר גם בחגיגות יום הולדת פארוק, כאשר, בצד המסדרים הצבאיים וכדומה, נערכו גם מירוצי-שליחים הפגנתיים — העיקרי שבהם ע"י הצבא המצרי, שהביא אבוקה בוערת ממקום המקדש העתיק באבידוס, אל היכל עבאדין של המלך. טיפוח הלאומיות ה„ערבית“ של מצרים לא דחק כאן, איפוא, את הנוסיונות להזין גאווה ארצית ממקורות העבר ה„פרעוני“ הרחוק, דבר המוסיף לעמדת המרכז של מצרים במעגל ארצות ערב.

במשלה המצרית החדשה, אשר הוקמה באמצע פברואר בראשותו של איסמעיל צדקי פשה, נמסר הפעם תיק-ההגנה לא לפוליטיקאי (ואף לא לראש שבטי הבדוים של מצרים, כאשר היה לפני כמה שנים), כי אם לליוא מיר-נג'רל אחמד עטיה פשה, כלומר: לאיש-צבא שמקצועו בכך. הדבר הולם את אופיה הכללי של ממשלה זאת, שהיא בחלקה „ממשלת מומחים“.

בימים האחרונים של ינואר הודיעו באורח רשמי על „מערכה בין חיל הספר המצרי, במכור-ניותיו המשוריינות, לבין מבריתים רוכבי-גמלים, שגיטשה במשך כמה ימים בחולות שבין נוה-המדבר בחריה לבין פאיוס השוכנת 130 ק"מ דרומית-מערבית מקהיר. אנשי חיל-הספר הרגו מברית אחד ותפסו 80 רובים ושאר כלי נשק וכן תשעה שקי תחמושת. המבריתים נסוגו בהלחמם אגב בריחה.

מכוניות שריון, החוצות את המדבר ומסיירות אותו, מקיימות מגע אלחוטי ביניהן, ולעזרת המחפשים נשלחו תגבורות. אך לפי ידיעות האחרונות, הצליחו המבריתים לחמוק לפי שעה מרודפיהם.

על רקע המאורעות האחרונים במצרים יש ענין בעובדה, שהבריטים האחרונים, אשר עוד שירתו בחיל המשטרה המצרי — (כשמונים קצינים ושוטרים) — גומרים את שירותם בחדשים האלה. העובדה נתפרסמה ברבים מפני תלונתם, שעם פרוץ מלחמת העולם עוכבו בשירותם זה (אעפ"י שבהתאם לחוזה האנגלי-מצרי של 1936, בדיון היה לפטר-חמישית מהם בכל שנה ול-

שתי הודמוניות ניתנו בזמן האחרון למצרים להפגין את כוחה הצבאי והספורטיבי-העממי: ביקורו של אבן-סעוד, ויום הולדתו של המלך פארוק. מאמץ גדול נעשה להנחיל לשליט הסעודי התרשמות עמוקה מיכולתה הצבאית-הטכנית של מצרים ומהמוני-האדם שלה. במיסדרים הצבאיים מילא חיל-הרגלי המצרי תפקיד עיקרי בכמות. אך הושם לב גם להבלטת שתי בחינות אחרות. מצד אחד הוסעו והופגנו ארטיילרי-ת-השדה הקלה, מעט התותחים ה„בינוניים“ אשר למצרים, וכן מכוניות-שריון והטנקים הקלים — עוד מימי 1939. אך עם זאת הובלט חיל-הפרשים, בין במצעדי-טכסים ובין בהתחרויות ומיפגנים נוסח „פנטסיה“ ערבית, או „גיטיות“ קוקיות. הקשר עם המסורת הערבית, וכן עם המוצא הקוקי של מה שהיתה השכבה הפיאודלית הליטה של מצרים, — הממלוכים — הודגש גם ע"י הופעת פלגת פרשי-המשמר בלבוש ה„ממלוכי“ העתיק והססגוני — זה אשר גם נפוליאון בשעתו, גמשך אחריו, בצרפו חבורת שומרי-ראש לעצמו מקרב הממלוכים המצרים. לא היתה



זו הפגנה יחידה לקשר עם העבר ולהבליט גדולתה של מצרים מימיה-קדם. בפני אבן-סעוד הוצגו תרגילי-התעמלות המוניים של אלפי תלמידי בתי הספר; ובצד אלה הופיעו גם קבוצות סייף-ספורט, אשר, יחד עם האטלטיקה הקלה ועם ספורט-קליעה, הגיע במצרים - להתפתחות ניכרת בתוך השכבות האמידות או המשכילות יותר. והנה, היו קבוצות-סייפים אשר הולכשו

המערבי, ושם הצטרף אל כוחות רומל. הוא מסו לאויב ידיעות רבות-ערך וניסה להשפיע על הערבים שבאותו איזור שיתפו פעולה עם ה"ציר".

בסוף דצמבר עדיין עסקו בקהיר בחקירתם של 5 מצרים, הנאשמים בתעמולה לטובת ה"ציר" בימי המלחמה, ואשר נאסרו בגרמניה והוסגרו לממשלה המצרית. האישיות הראשית באותה קבוצה הוא ד"ר טביב נאצר, ראש המפלגה הלאומנית המצרית באירופה, שהתארגנה ב-1937 לשם איחוד מצרים עם סודן תחת שלטון המלך המצרי ולשם קידוש מלחמה על התערבות נכרית, וכן לשם איחוד ארצות ערב. עם פרוץ המלחמה ב-1939, נצטרפו המצרים הצעירים שבאירופה למפלגה הזאת. ביוני 1942, כשד"ר נאצר גמר את חוק-לימודיו בחכמת הרפואה עבר לאיטליה, שידר ונאם לטובת ה"ציר" ועסק בכרוזי-הסאה שנועדו להפצה ממוססים. עם כניעת איטליה, בספטמבר 1943, העבירוהו הגרמנים לברלין. שם מצא, כי הערבים מחולקים ומסוכסכים. וכתוצאה מכך אסרו הגרמנים כמה מהם ונהגו בהם כאשר נהגו ביהודים. בין אלה: עבדול-רחמן (א"י) ואסוף טיבין (לבנון). ד"ר נאצר ביקש רשות לשוב מצרימה. הגרמנים אסרוהו, טלטלוהו מבית-סוהר למשנהו, ולבסוף נכלא עם ראשיד עלי אל-כילאני, מנהיג הקשר העיראקי ב-1941, בטירה ליד דרדון, ושם כנראה מצאוהו כוחות הברית.

למפורסם שבכל הקוילינגים המצריים, הליוא (גנרל) עזיז עלי אל-מצרי פשה, — שהיה ראש המטה והמפקח הכללי של צבא מצרים וניסה ב-1942 לברוח באוירון אל מחנה רומל, עם תכניות צבאיות רבות-ערך, — הותר לאחר גמר המלחמה בגרמניה לשבת במצרים ישיבה חפשית פחות או יותר. אך לא מזמן נעצר לרגל רציחתו של אמין עותמן פשה. על הסכויים שנפתחו לו ממקום אחר — עיין במדור "ערב-הסעודית", שב"צרור ידיעות" זה.

לוב

בראשית דצמבר, לאחר הפרעות שנתחוללו שם ורצח המוני של יהודים בטריפולי. הודיעה סוכנות "רויטר" כי הגנרל סיר בוגרד פגיש, המפקד הראשי למזרח התיכון, "הזהיר בטרי-

טאים פיטורים אלה ב-1941) "לכל זמן המלחמה, לשם הבטחון במזרח-התיכון וכדי להוציא לפועל את התפקידים החשובים של הגנה אורחית ושיירות-מקשרים בין הצבא הבריטי לבין השלטונות המצריים". מתוך כך נמנעה מאנשים אלה ההצטרפות לכוחות המזוינים הבריטיים, שעשויה היתה לזכותם בעליה-בדרגה, במדליות-המלחמה ובתשלומי סיום-שירות, בפנסיות, — הלא הם הדברים שאין הם זוכים לקבלם בצאתם כעת משירות המשטרה המצרית.

לסוף אבגוסט, כשיצאו בדימוס רסל פשה, מפקד משטרת תעלת סואץ, וסגן מפקדה של משטרת קהיר פיטס פטריק פשה ובקר פשה, מפקד משטרת אלכסנדריה ואיזור התעלה, — לא יהיו עוד בריטים במשטרה המצרית. כידוע, ניצח פיטס פטריק פשה על פעולות המשטרה אגב הפעולות בקהיר בזמן האחרון.

תנאי-העבודה הירודים לטייטים ולטכנאים ב"חברת נתיבי האויר המצרית" "מיצר" וכן התלונות על רוע-איכותם של המטוסים, (בקשר עם כמה אסונות, שארעו, אגב, באוירודרום של לוד ונסתיימו באבידות בנפש ובפצועים), אשר הנם מטוסים בריטיים מטיפוס מתיישן ואף ראו שירות רב מדי, — כל אלה הביאו לשביתת הטייטים והעובדים, שבחודש פברואר שיתקה במשך שבועות את כל שירותיה האוויריים של אותה חברה. חברת "מיצר" הנה כיום למעשה היחידה במזרח-התיכון, ששירותי האויר הבריטיים נוהגים לשתף עמה פעולה, כמשמשת את תחבורת האויר המקומית, במקושר לעור-קי התנועה הגדולים שלהן.

מצרים — "קוילינגים"

בשלהי 1945 הגיעו לבסוף לידי בירור משיפטיהם של הבוגדים המצריים, שתמכו בפעולות ה"ציר" בימי המלחמה.

ל-15 שנות עבודת פרך נדון הקצין הטייס (*) רדואן סלים, שנאשם בעריקות, בגידה במדינה והתחברות עם האויב; כן הודח הלה מדרגתו בחיל-האויר המצרי-המלכותי. רדואן סלים גנב ב-1942 אוירון וטס למחנה ה"ציר" שבמדבר

(*) דרגת הקצינים הנמוכה ביותר, בדומה לחיל האויר הבריטי, שווה ללויטננט-שני בצבא.

פוליטניה את האלמנטים המסיתים, העורכים הפ-
רעות ומחוללים אותן, כי ינהגו בהם ביד תקיפה.
הגנ. פג'ט קרא לטריפוליטנים שימשיכו בקשרי
הידידות שהיו להם מזמן המלחמה עם הצבא
הבריטי, אשר חובתו היא לקיים את שלטון
החוק".

במאמרו של סופר המלחמה הידוע מרטין הר-
ליהי, מקהיר, באמצע פברואר, על עתידה של
קירינאיקה נמצא הציון המעניין הבא:

מבחינה איסטרטגית קירינאיקה איננה בעלת
חשיבות ראשונה במעלה, אך יש בה כדי להור-
עיל. ההחזקה בה היתה נותנת בידי בריטניה
את השליטה על "הדבשת", על אותו חלק מז-
דקר של אפריקה, הקרוב ביותר אל כרתים זו,
אשר בעדה היה הכרח ללחום מלחמה קשה כל-
כך. וכן היתה נותנת את השימוש בבסיס המור-
עיל שבטוברוק, בשביל הקטנות שבין ספינות
המלחמה ועד, אולי, לסירות הקלות ועד בכלל.
ונוסף ליתרונות הללו, הרי כבר הירבו להת-
וכח על ההצעה, כי חלק מן הכוחות הבריטיים
שבמצרים יועתק לקירינאיקה, אשר שם היו גי-
תנים לשימוש מהיר בשעת חירום, לשם הגנה
על תעלת סואץ.

קפריסין

באמצע פברואר נתפרסמו ידיעות בענין חטי-
בות הצבא של בני קפריסין שמשמעותן רבה
בשביל השטחים הבריטיים אשר במזרח התיכון
בכללם. ה"רגימנט דה-קפריסין" יתחיל לשחרר
את אנשיו בחודש מרס הקרוב, ושחרורם יסתיים
עם סוף יוני 1946. לכולם ניתן מועד של 16
יום, כדי להחליט אם רוצים הם להשתחרר או
להוסיף לשרת שנה או שנתיים. ביחוד חשובה

ההודעה, שבאה עם זאת, כי תינתן גם ההודמנות
לשירות בחיל-קבע של קפריסין, אשר פרטי
אופיו עדיין נתונים לעיון. יש בידיעה זו משום
שינוי המצב שלפני המלחמה, כשמכל השטחים
הבריטיים הסמוכים לים התיכון לא נתקמו
חטיבות מבני המקום אלא במלטה, כי את
"חיל הספר" של ארץ ישראל, ("של עבה"י")
נהגו לראות כחיל ג'נדרמי למחצה, ויש בחידוש
זה שבקפריסין, משום פתח להחלטות דומות נוס-
פות.

צנחנים ערביים

בימים אלה, כשהישוב העברי בארץ חי מח-
דש את חוויות הפרידה-לנצח משבעה בין עש-
רות שליחיו-צנחניו לארצות הכיבוש באירופה,
יש עניין מיוחד בפרטים, המתפרסמים (ע"י
השבועון הערבי המושלמי "אל וחדה") על אחד-
דים מן הצנחנים הערביים הא"י. אחד מהם
עבד אל-לטיף שמו, מורה מעזה, נחת יחד
עם שני קצינים גרמנים באיזור יריחו באוקטו-
בר 1944. איש אחר, השייך חסן סלאמה, נחת
גם הוא עם עוד שני קצינים גרמנים ב-
מקום אחד בארץ-ישראל. עבד אל לטיף, בא
במגע עם הנכבדים ביריחו, אך נאמר לו, כי אין
מעניין הצבור לסייע בידיו. יעצו לו ולחבריו
שיחזרו. הם התחבאו בגבעות יריחו ונתפסו כע-
בור שבוע.

קבוצה שניה (זו' שעם שייך חסן) לא נת-
פסה, וסברו, כי ניתנו לה האפשרויות לחזור
בשלום. עבד אל-לטיף גורש לעקבה עם מרעיו
ולפי שמועה שהעתון מצטטה, עודנו שם. בעבר
לקח חלק ב"מרד" 39—1936. שייך חסן היה
מנהיג "מורדים" באיזור רמלה. שניהם ברחו
לעיראק ב-1938 ואח"כ עברו לגרמניה.